

Report on the training „From exhumation to identification. Practical aspects of mass grave analysis” in Stargard/Szczecin

Sprawozdanie ze szkolenia „Od ekshumacji do identyfikacji. Praktyczne aspekty analizy grobów masowych” w Stargardzie/Szczecinie

W dniach 14-16 października 2024 r. odbyło się szkolenie „Od ekshumacji do identyfikacji. Praktyczne aspekty analizy grobów masowych”. Szkolenie zostało przeprowadzone podczas toczących się prac badawczych w miejscu pochowania zwłok ofiar obozu Stalag IID w Stargardzie. Podczas dotychczas prowadzonych badań w tym miejscu odnaleziono szczątki 300 ofiar, w tym należące do ludności cywilnej wysiedlonej po upadku Powstania Warszawskiego.

Szkolenie zorganizował Zespół Zakładu Genetyki Sądowej Katedry Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego (KMS PUM) w Szczecinie kierowany przez dra hab. Andrzeja Ossowskiego, profesora uczelni, Prorektora ds. Technologii Medycznych. Zespół ten prowadzi takie projekty jak Polska Baza Genetyczna Ofiar Totalitaryzmów, Projekt poszukiwań i identyfikacji żołnierzy Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie czy też Projekt poszukiwań ofiar Zbrodni Wołyńskiej w Ukrainie. Zespół bezsprzecznie posiada największe doświadczenie w Polsce w tego typu pracach. Odnalazł przeszło 15 000 ofiar zbrodni systemów totalitarnych w całej Europie. Biegli KMS PUM opiniowali między innymi przypadek katastrofy samolotu transportowego CASA, pożaru budynku socjalnego w Kamieniu Pomorskim, oraz katastrofy promu Jan Heweliusz.

W szkoleniu brało udział 19 osób, w tym m.in. przedstawiciele uniwersyteckich zakładów medycyny sądowej (niżej podpisani oraz mgr Marta Barszcz, doktorantka CM UJ), przedstawiciele prokuratury, laboratoriów kryminalistycznych policji i żandarmerii wojskowej oraz Instytutu Ekspertyz Sądowych w Krakowie.

Zakres szkolenia był szeroki i obejmował takie zagadnienia jak: rola Zespołu DVI w identyfikacjach masowych, metodologia poszukiwań ukrytych zwłok, metodologia prac ekshumacyjnych (grobów pojedynczych oraz masowych), dokumentacja miejsca zbrodni, zabezpieczania materiału do dalszych badań, zastosowanie baz danych genetycznych i masowego profilowania DNA w identyfikacji, organizacja pracy zespołu DVI w miejscu badań zbrodni wojennych.

Uczestnicy mieli niepowtarzalną możliwość współuczestniczenia w podejmowaniu szczątków (Ryc. 1), zabezpieczaniu ujawnionych przy nich zabytków (Ryc. 2), oraz w późniejszej analizie antropologicznej i ich identyfikacji. W ostatnim dniu kurs odbywał się w laboratoriach Katedry Medycyny Sądowej Pomorskiego Uniwersytetu Medycznego w Szczecinie, gdzie uczestnicy mogli wysłuchać także interesującego wykładu prof. dra hab. Mirosława Parafiniuka, kierownika tamtejszego Zakładu Medycyny Sądowej.

Opracowali:

Dr hab. **Rafał Skowronek**, prof. SUM, Katedra i Zakład Medycyny Sądowej i Toksykologii Sądowo-Lekarskiej
Prof. **Michał Kaliszan**, Katedra i Zakład Medycyny Sądowej, Gdański Uniwersytet Medyczny

Ryc. 1. Fragment grobu ze szczątkami jeńców obozu Stalag IID w Stargardzie

Ryc. 2. Zabytki ujawnione w grobach bezpośrednio przy szczątkach jeńców

Date:
date of submission | data nadestania: 28.10.2024
acceptance date | data akceptacji: 30.10.2024